

Investiciniai fondai yra tarsi išsigelbėjimas pradedantiesiems investuotojams. **Investavimas į fondus** yra paprasčiausias būdas įsigyti plačiai diversifikuotą vertybinių popierių portfelį, nesukant galvos, kokius konkrečius vertybinius popierius pasirinkti. Dėl šio bruožo investiciniai fondai tapo viena populiariausių investicinių priemonių. Seniau buvęs tiesiog eiliniu investiciniu instrumentu, dabar investavimas į fondus tapo bene populiariausia investavimo forma.

Investiciniai fondai buvo sukurti žmogui, norinčiam investuoti, bet neturinčiam laiko ar noro domėtis investicijomis, jas analizuoti ir prekiauti biržoje. Jūs galite įsigyti investicinio fondo vienetų ir visas šis vargas bus padarytas už jus. Ir nors pati investicinio fondo idėja skamba puikiai, tačiau praktikoje investavimas į fondus ne visada pateisins jūsų lūkesčius. Jūs turite turėti bendrą supratimą apie investicinius fondus, kad iš tūkstančių investicinių fondų, galėtumėte išsirinkti jums priimtina.

Nepaisant to, kad labai daug žmonių renkasi investicinius fondus, daugelis jų tesupranta, kad investiciniai fondai yra geriau nei pinigų laikymas kojineje. Jeigu norite sužinoti kas yra investiciniai fondai ir kaip vyksta investavimas į juos, ar tai jums tinkama investicija, į ką jie investuoja, kokie jie būna ir į ką reikia atkreipti siekiant išsirinkti jums tinkamą investicinį fondą, šis straipsnis yra kaip tik jums.

Gero skaitymo.

Investavimas į fondus

Investicinis fondas – tai iš daugelio žmonių suneštų lėšų sudarytas investicinis portfelis, valdomas profesionalių investuotojų. Profesionalūs investuotojai surinktas lėšas nukreipia akcijas, obligacijas, pinigų rinkos priemones, kitus investicinius instrumentus ir jų derinius. Rezultate visas investicinis fondas yra ne kas kita kaip iš įvairių vertybinių popierių sudarytas investicinis portfelis. Pirkdami investicinius fondus investuotojai įsigyja fondo vienetus – teisę į tam tikrą dalį investicinio portfelio ir jo generuojamą investicinę grąžą.

Investiciniams fondams būdingos šios savybės:

- Investicinių fondų vienetus investuotojas perka ne biržoje, o iš finansų tarpininkų.
- Investiciniai fondai yra suskaidomi į investicinius vienetus, kurie pardavinėjami investuotojams.
- Kai perkami investicinio fondo investiciniai vienetai, investuotojas moka už perkamo fondo vienetą bei sumoka nustatytus komisinius mokesčius už fondo įsigijimą.
- Investicinio fondo investiciniai vienetai yra išperkami – t.y. investicinio fondo

savininkas gali parduoti fondo vienetus atgal fondo valdytojų.

- Investiciniai fondai nuolat pardavinėja investicinio fondo vienetus naujiems investuotojams (esant poreikiui, investicinio fondo investiciniai vienetai gali būti nustoti platinti (sustabdytas investicinių vienetų platinimas), pavyzdžiui tuomet, kai investicinis fondas tampa per didelis)
- Investiciniai fondai yra valdomi pelno siekiančių organizacijų, turinčių valstybės institucijų leidimus verstis šia veikla.
- Detali informacija apie investicinį fondą būna pateikiama investicinio fondo prospekte. Investicinio fondo prospektas – tai detalus fondo aprašymas, pagrindinis informacijos šaltinis apie investicinį fondą. Jame pateikiama visa investuotojui svarbi informacija: mokesčiai, fondo išlaidos, rizikos, investavimo strategija bei veiklos rezultatai.

Investicinių fondų privalumai ir trūkumai

Investiciniai fondai, kaip ir kiti finansiniai instrumentai turi savo privalumų ir trūkumų. Kiekvienas investuotojas pasirenka, kokios investicijos jam priimtinos atsižvelgdamas į savo investicinius tikslus ir toleruojamą riziką.

Investicinių fondų privalumai:

- Investiciniai fondai yra valdomi

profesionalių investuotojų, kurie ieško geriausių investicijų, jas analizuoja, parduoda prastas bei perka geras investicijas ir taip nuolatos prižiūri ir kontroliuoja fondo rezultatus. Smulkiam investuotojui, neturinčiam pakankamai laiko nuolat analizuoti vertybinių popierių ir prižiūrėti savo investicinį portfelį, tai yra bene geriausias būdas investuoti.

- Investiciniai fondai yra diversifikuota investicinė priemonė. Kitaip tariant, investiciniai fondai yra išskaidyta investicija į daugelį skirtingų investicinių instrumentų (turi skirtingų akcijų, obligacijų, dalį pinigų laiko pinigų rinkos priemonėse), todėl jeigu keli fondo vertybiniai popieriai bus nuostolingi, jų įtaka galutiniams fondo rezultatams bus nežymi.
- Investiciniai fondai yra prieinami visiems investuotojams, kadangi į daugelį jų galima investuoti mažomis sumomis (nuo 50 EUR.). Jūs netgi galite automatizuoti investavimą į investicinius fondus, šią paslaugą teikia daugelis bankų. Tokiu atveju nustatyta suma kiekvieną mėnesį bus pervedama į Jūsų nurodytą investicinį fondą.
- Kadangi investiciniai fondai iškart įsigyja ir parduoda didelius kiekius investicinių instrumentų, jie sumoka mažiau komisinių mokesčių už prekybą vertybiniais popieriais nei individualūs investuotojai.
- Investiciniai fondai yra likvidi investicija – t.y. investicinio fondo investiciniai vienetai parduodami daug lengviau, nei konkrečios akcijos, obligacijos ar pan.

Kai kuriems investuotojams atrodo, kad investiciniai fondai turi daugiau trūkumų nei privalumų. Pagrindiniai **investicinių fondų trūkumai**:

- Fondo valdytojo rizika – niekas negarantuoja, kad profesionalūs fondo valdytojai pasieks geresnius rezultatus už jus pačius ar bent jau viršys rinkos vidurkį.
- Už investicinio fondo administravimą fondo valdytojui yra mokami mokesčiai nepriklausomai nuo to, kokie yra fondo veiklos rezultatai. Net ir tuo atveju kai fondo vertė mažėja, investuotojas vis tiek turi mokėti mokesčius už fondo administravimą.
- Investuotojai negali kontroliuoti investicinio fondo valdytojo investicinių sprendimų. Patikėję savo pinigus fondo valdytojams, investuotojai praranda bet kokias galimybes kontroliuoti savo investicijas, jie netgi negali įtakoti fondo valdytojų sprendimų. Investuotojui belieka pasikliauti investicinio fondo valdytojo kompetencija.
- Kuo investicinis fondas yra didesnis arba labiau diversifikuotas, tuo jo rezultatai yra artimesni rinkos vidurkiui.
- Investuotojas negali realiu laiku matyti kaip keičiasi jo investicijų reikšmė dienos eigoje (skirtingai nei investuodamas į akcijas ar į obligacijas). Investiciniai fondai apie fondo vienetų vertės pokytį informuoja vieną kartą per dieną – t.y. investuotojai savo investicijų vertę sužino praėjus beveik vienai dienai nuo realios vertės pokyčio.

Investicinių fondų tipai ir rūšys

Kai ateina laikas investuoti, investuotoją suglumina skirtingų investicinių fondų gausa. Dėl šios priežasties pradedančiajam investuotojui svarbu žinoti, kokie yra investicinių fondų tipai ir rūšys, kokie kiekvieno iš jų privalumai ir trūkumai. Prieš investuodamas jūs turite išsiaiškinti, kokia investavimo strategija yra jums priimtina. Šiuo klausimu jus visuomet gali pakonsultuoti investicinius fondus platinančios kompanijos vadybininkai. Nusistačius finansinius tikslus, įsivertinus jums priimtina riziką, jums priimtinių investicinių fondų pasirinkimo galimybė stipriai sumažės. Didžiąją investicinių fondų dalį sudaro pinigų rinkos, akcijų ir obligacijų fondai. Visi šie fondai skiriasi savo pajamingumu bei rizika. Yra penki pagrindiniai investicinių fondų tipai ir rūšys, kuriuos rasite žemiau:

Investicinių fondų tipai: Pinigų rinkos fondai

Pinigų rinkos fondai turi bene mažiausią riziką ne tik tarp investicinių fondų, bet tarp investicinių instrumentų apskritai. Nepaisant to, visuomet yra galimybė, kad pinigų rinkos fondas veiks nuostolingai, tačiau tokie atvejai pasitaiko retai, o patirti nuostoliai būna minimalūs. Pinigų rinkos fondai investuoja į labai likvidžius ir saugius investicinius instrumentus: trumpalaikius indėlius ar trumpalaikes valstybines obligacijas. Dėl šios priežasties investuotojas bet kuriuo metu be vargo gali atsiimti pinigus iš investicinių fondų.

Maža rizika sąlygoja ir mažą pinigų rinkos fondų pajamingumą. Šių fondų pajamingumas apytiksliai lygus trumpojo laikotarpio palūkanų normoms. Ilguoju laikotarpiu pinigų rinkos fondų pajamingumas yra mažesnis už akcijų ar obligacijų fondus. Gali atsitikti ir taip, kad pinigų rinkos fondų pajamingumas bus mažesnis už infliaciją, todėl reali investicinė grąža iš pinigų rinkos fondų gali būti ir neigiama – t.y. reali investicijų vertė gali sumažėti.

Investicinių fondų tipai: Obligacijų fondai

Obligacijų fondai yra rizikingesni už pinigų rinkos fondus, tačiau ir jų pajamingumas yra aukštesnis. Obligacijų fondo dalį gali sudaryti ir pinigų rinkos priemonės, tačiau dažniausiai jos sudarys tik mažą dalį investicijų. Didžioji dalis fondo lėšų yra nukreipiama į skirtingos rizikos ir pajamingumo obligacijas. Taigi jeigu siekiate investuoti į obligacijas ir norite turėti diversifikuotą obligacijų portfelį, obligacijų fondas bus viena iš jums priimtinausių investicijų, tuo labiau, kad už kelis šimtus litų galėsite turėti portfelį, kurį sudarys keliasdešimt skirtingos rizikos ir pajamingumo obligacijų. Tokiu atveju, jeigu viena kompanijų, kurios obligacijas jūs turite, nesugebės vykdyti savo įsipareigojimų, pasekmių jūs netgi nepajusite – šis nuostolis „ištirps“ bendroje fondo investicinėje grąžoje.

Investicinių fondų tipai: Akcijų fondai

Akcijų fondai yra populiariausi investiciniai fondai. Šie fondai yra vieni rizikingiausių, jų vertė gali stipriai kisti, tačiau ilgalaikėje perspektyvoje jie yra pelningesni už obligacijų ir valiutų rinkos investicinius fondus. Dėl didelio akcijų fondų vertės svyravimo į šiuos fondus patariama investuoti ne trumpiau nei 5 metams. Akcijų fondai trumpuoju laikotarpiu gali turėti ir pinigų rinkos priemonių, tačiau didžiausią dalį šių fondų sudaro įvairių kompanijų akcijos.

Kadangi yra daug skirtingų akcijų, todėl yra ir daug skirtingų akcijų fondų. Dažniausia pasitaikantys yra augimo, vertės, pajamų, indekso, pramonės sektoriaus akcijų fondai.

- Augimo akcijų fondai investuoja į dideles plėtros perspektyvas turinčias kompanijas. Tikimasi, kad šių kompanijų akcijų vertė augs greičiau nei rinkos vidurkis. Tokios akcijos dar vadinamos augimo akcijomis.
- Vertės akcijų fondas – tai fondas investuojantis į nepakankamai rinkoje įvertintų kompanijų akcijas.
- Pajamų fondai perka reguliariai dividendus mokančių įmonių akcijas.
- Indekso fondų tikslas kuo geriau atkartoti tam tikro akcijų indekso rezultatus pvz. OMX Vilnius (Lietuvos akcijų indeksas) arba S&P 500 (akcijų indeksas sudarytas iš 500 didžiausių JAV įmonių akcijų).
- Sektoriaus fondai investuoja į tam tikrą pramonės sektorių pvz. tik į energetikos bendroves, tik į finansų įmones arba tik į technologijų kompanijas.
- Akcijų fondai taip pat yra skirstomi pagal geografinį principą, atsižvelgiant į tai kokiame regione jie investuoja. Kai kurie fondai investuoja tik į Azijos, kai kurie tik į Rytų Europos, kiti tik į JAV kompanijas ir pan.

Investicinių fondų tipai: Mišrūs fondai

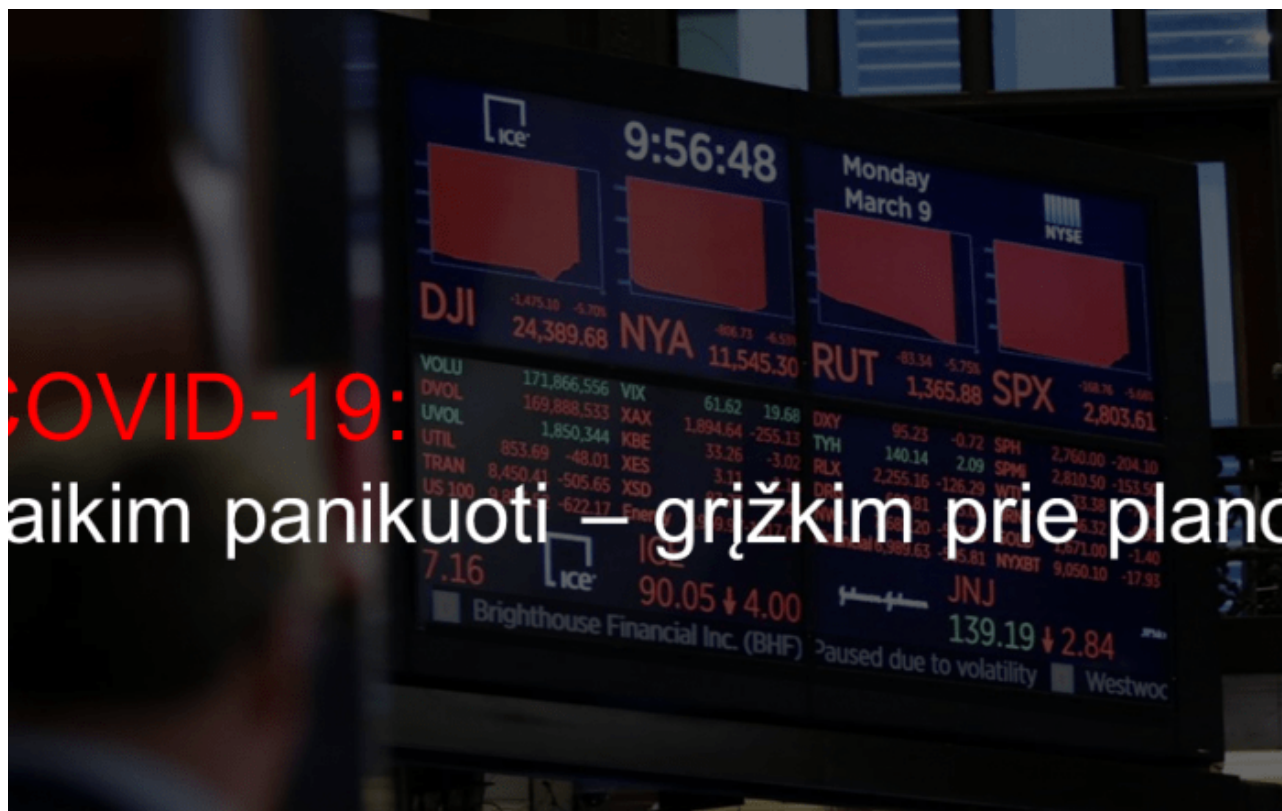
Mišrūs fondai arba subalansuotieji fondai. Šių fondų tikslas yra siekti saugumo, pajamų ir kapitalo prieaugio harmonijos. Mišrūs fondai investuoja į akcijas, obligacijas ir pinigų rinkos priemones ar net kitus investicinius fondus. Šie fondai turi tiek akcijų, tiek obligacijų ir pinigų rinkos priemonėms būdingų savybių. Šių fondų investicinė grąža priklauso nuo akcijų, obligacijų ir pinigų rinkos priemonių santykio fonde.

Pavyzdžiui, jeigu fonde yra 50 proc. akcijų, 30 proc. obligacijų ir 20 proc. pinigų rinkos priemonių, šis fondas ilguoju laikotarpiu bus pelningesnis nei obligacijų fondas, bet ne toks pelningas kaip akcijų fondai. pasižymi vidutine investicine grąža ir dideliu likvidumu.

----- Taip pat skaitykite -----

[Naftos ETF fondai: ar verta?](#)

[COVID -19: laikim panikuoti - grįžkim prie plano..](#)

[COVID-19 ir greito pelno idėjos](#)

Investicinių fondų tipai: Fondų fondai

Fondų fondai – tai fondai investuojantys į kitus investicinius fondus. Paprastai fondų fondai yra labai likvidūs, plačiai diversifikuoti. Dėl plataus šių fondų diversifikavimo fondų fondų pelningumas nedaug nukrypsta nuo bendro rinkos vidurkio. Šių fondų trūkumas tas, kad fondų fondai yra dvigubai apmokestinami: mokesčius mokate ne tik fondų fondo valdytojui, bet ir tiems investiciniams fondams, į kuriuos fondų fondai investuoja.

Kaip uždirbti iš investicinių fondų?

Svarbu suprasti, kad investiciniai fondai nėra fiksuoto pajamingumo investicija, jų vertė nuolat keičiasi. Galiausiai, investiciniai fondai negarantuoja pelno apskritai. Investicinių fondų grąža priklauso nuo bendrų rinkos tendencijų, valdytojų profesionalumo, fondo lėšų paskirstymo, perskirstymo bei daugelio kitų faktorių. Svarbu analizuoti, kokie buvo investicinio fondo rezultatai praityje, tačiau jokia būdu negalima iš praities rezultatų

spręsti apie veiklos perspektyvas. Investuotojas iš investicinio fondo gali uždirbti šiais būdais:

Iš dividendų ir palūkanų

Iš fondo investicijų uždirbtos palūkanos ir dividendai yra išmokami investicinio fondo vienetų savininkams. Atsižvelgiant į jūsų poreikius fondas gali jums neišmokėti šių pinigų, o juos reinvestuoti, nupirkdamas jums dar daugiau to paties investicinio fondo vienetų.

Iš kapitalo prieaugio.

Pakilus investicinio fondo vertybinių popierių kainai, fondas jas parduoda ir taip uždirba pajamas. Šios pajamos iš parduotų pabrangusių vertybinių popierių atskaičius fondo mokesčius metų pabaigoje yra gražinamos investuotojams. Atsižvelgiant į jūsų poreikius fondas gali jums neišmokėti šių pinigų, o juos reinvestuoti, nupirkdamas dar daugiau investicinio fondo vienetų, tokiu būdu jūs uždirbsite iš investicinio fondo vertės padidėjimo.

Iš fondo vertės padidėjimo.

Fondui turimų vertybinių popierių vertei išaugus jūs bet kada galite parduoti turimus fondo vienetus ir uždirbti iš padidėjusios fondo vieneto vertės.

Kaip išsirinkti investicinį fondą?

Svarbiausias dalykas renkantis investicinį fondą yra suprasti, kad iš fondo praeities rezultatų negalima spręsti apie jo pelningumą ateityje. Reklama ir įvairūs reitingai pabrėžia kokius gerus rezultatus investicinis fondas pasiekė praeityje. Tai formuoja pradedančiųjų investuotojų simpatijas

reklamuojamiems fondams. Tačiau investicinio fondo praeities rezultatai nėra reikšmingi, iš jų negalima spręsti ar fondas ateityje pasirodys taip pat sėkmingai. Moksliniai tyrimai rodo, kad investicijų pelningumo negalima nuspėti vadovaujantis praeities rezultatais. Pelningiausias metų fondas jau kitais metais gali būti pats nesėkmingiausias.

Norint išsirinkti investicinį fondą reikia žinoti savo investicinius tikslus, rizikos toleranciją, bei turėti investavimo strategiją. Be šios informacijos Jums ne tik bus labai sudėtinga išsirinkti investicinį fondą, bet ir jo rezultatai gali Jus nuliūdinti. Žinodami jums priimtina riziką, iš karto žymiai sumažinsite jums tinkamų investicinių fondų skaičių. Jūs žinosite ar jums tinka akcijų, obligacijų ar pinigų rinkos investiciniai fondai, o galbūt priimtinausias yra mišrus fondas.

Kuo tiksliau žinosite jums priimtina riziką, tuo lengviau bus išsirinkti investicinį fondą, kadangi skirtingi obligacijų ir akcijų fondai turi skirtingą rizikos laipsnį. Tarkime jūs nelinkę pernelyg rizikuoti, bet taip pat norite tinkamos grąžos ilguoju laikotarpiu. Tokiu atveju jūs turėtumėte rinktis akcijų fondą, kaip ilguoju laikotarpiu pelningą investiciją. Siekiant sumažinti riziką, jums būtų patartina rinktis iš išsivysčiusiose valstybėse stabiliai veikiančių patikimų kompanijų akcijų sudarytą plačiai diversifikuotą investicinį fondą, kadangi šio fondo rizika yra daug mažesnė nei keliolikos mažų, perspektyvių, bet nestabilių veikiančių kompanijų akcijas turinčio fondo.

Investicinių fondų vertinimas

Išsirinkę jums tinkamą investicinio fondo tipą, jūs pamatysite, kad yra keletas jūsų sąlygas atitinkančių investicinių fondų. Juos lygindami, išsirinksite jums priimtinausią. Visų pirma palyginkite investicinių fondų kokybę. Investicinių fondų vertinimas vyksta atsižvelgiant į keletą rodiklių – fondo grąžą, vidutinį standartinį nuokrypį, šarpo rodiklį, Alfa ir Beta rodiklius.

Investicinių fondų vertinimas: grąža (pelningumas)

Investicinio fondo grąža (pelningumas) yra populiariausias investicinių fondo lyginimo metodas. Investicinio fondo grąža parodo, kiek vidutiniškai kiekvienais metais pabrangsta investicinio fondo investiciniai vienetai. Šis rodiklis būna išreikštas procentais, o tai leidžia tarpusavyje lyginti skirtingus investicinius fondus. Investicinio fondo grąža yra skaičiuojama skirtingais periodais – dažniausiai metų, trijų, penkerių ir dešimties metų periodais. Laikoma, kad geriausiai fondo veiklos rezultatus atskleidžia trijų-penkerių metų laikotarpis. Šį rodiklį ypatingai svarbu įvertinti, jeigu siekiate įsigyti investicinį fondą, pernai

davusį 50 proc. investicinę grąžą. Pažvelgę į tokio fondo trejų ar penkerių metų rezultatus (vidutinę investicijų grąžą) galite išvysti visai kitokius fondo veiklos rezultatus – galbūt fondo vertė vidutiniškai pakyla 5 proc. per metus, o paskutiniai metai tiesiog fondui buvo sėkmingi. Lyginant investicinius fondus grąžos atžvilgiu jūsų tikslas atsirinkti investicinius fondus, kurie trijų metų laikotarpyje turėjo aukštą ir pastovią grąžą (jeigu aukštą grąžą nulėmė vieni sėkmingi metai, šis fondas nėra labai gerai valdomas).

Atkreiptinas dėmesys, kad naujai įsteigti investiciniai fondai neturi savo „istorijos“ ir jų metinio pelningumo negalima palyginti. Fondo investicinis laikotarpis turi siekti bent trejus metus, kad galėtumėte spręsti apie vidutinį metinį jo pajamingumą. Investuodami į neseniai įsteigtą fondą, prisiimate didesnę riziką, nes nežinote, kokių rezultatų galite tikėtis. Kita vertus, rasti nesėkmingai veikiančius investicinius fondus irgi yra sunku, kadangi fondo valdytojai paprastai panaikina didelius nuostolius patyrusius ir praradusius savo populiarumą fondus, vietoj kurių įkuria naujus „madingus“ fondus.

Investicinių fondų vertinimas: vidutinis standartinis nuokrypis

Vidutinis standartinis nuokrypis parodo kaip stipriai fondo metinė grąža gali skirtis nuo vidutinės fondo grąžos. Kitaip tariant, jis parodo kaip stipriai fondo vertė svyruoja nuo fondo vidurkio. Vidutinį standartinį nuokrypį jūs galite rasti investicinio fondo prospekte. Atimdami ir pridėdami du vidutinius standartinius nuokrypius prie vidutinės fondo grąžos, Jūs galite apskaičiuoti potencialų investicinio fondo pelną ir nuostolį (šis metodas yra orientacinio pobūdžio, tikimybė kad fondo reikšmė svyruos šiame intervale yra 95 proc.).

Pvz. jeigu vidutinė investicinio fondo grąža yra 15 proc., o vidutinis standartinis nuokrypis 14 proc. Tai kitamet galite tikėtis, kad fondas Jums atneš nuo $15 - 2 \times 14 = -13$ proc. nuostolio arba $15 + 2 \times 14 = 43$ proc. pelno.

Investicinių fondų vertinimas: šarpo rodiklis

Šarpo rodiklis parodo grąžos ir rizikos santykį – tai yra kaip stipriai jūs rizikuojate prarasti investuotų lėšų siekdami gauti pelno. Kiekvienas mūsų nori mažai rizikuojant uždirbti daug. Kuo šarpo rodiklis didesnis, tuo fondas geresnis. Šį rodiklį galite rasti investicinių fondų prospektuose.

Investicinių fondų vertinimas: alfa rodiklis

Labiau patyrę investuotojai taip pat vertina investicinių fondų rezultatus atsižvelgdami į *Alfa* ir *Beta* rodiklius. Lietuvoje platinami fondų valdytojai turi sudaryti galimybę investuotojams palyginti fondo rezultatus su lyginamuoju indeksu. Lyginamasis indeksas tai savotiškas rinkos vidurkis, pagal kurį objektyviai galima palyginti investicinio fondo

rezultatus. Bet koks nuokrypis nuo lyginamojo indekso yra fondo valdytojo veiklos rezultatas. Jeigu investicinio fondo pelningumas yra didesnis nei lyginamojo indekso, vadinasi fondo valdytojai yra patyrę, talentingi ir išvalgūs. Jeigu investicinio fondo grąža mažesnė nei lyginamojo indekso – vadinasi fondo valdytojas investicijas pasirinko neprofesionaliai. Lyginamojo indekso ir fondo grąžos skirtumas dar vadinama *alfa* rodikliu ir būna pateikiamas investicinio fondo prospekte.

Investicinių fondų vertinimas: beta rodiklis

Patyrę investuotojai taip pat vertina ir *beta* rodiklį. *Beta* rodiklis parodo kiek investicinio fondo pelningumas svyruoja palyginus su lyginamojo indekso pelningumu. *Beta* parodo kiek fondo vertės pokytis vidutiniškai nukrypsta nuo lyginamojo indekso reikšmės. Kai *Beta* lygus 1 – investicinio fondas svyruoja vienodai su lyginamuoju indeksu. Kuo *Beta* didesnis už 1, tuo investicinio fondo vertė labiau nukrypsta nuo lyginamojo indekso vertės ir fondas laikomas rizikingesniu. *Beta* rodiklį investuotojas paprastai gali rasti investicinio fondo prospekte.

Investicinių fondų mokesčiai

Įvertinus investicinio fondo efektyvumą, svarbu įvertinti ir fondo mokesčius. Investicinių fondų mokesčiai ilguoju laikotarpiu daro didelę įtaką galutinei Jūsų investicijų grąžai, todėl, renkantis investicinį fondą, mokesčiams būtina skirti deramą dėmesį.

Investiciniai fondai yra verslo įmonių pardavinėjami investiciniai produktai. Perkant bet kurį produktą, Jūs siekiate išsiaiškinti ne tik jo kokybę, bet ir jo kainą. Jūs ieškote produkto pasižyminčio geru kainos ir kokybės santykiu. Analizuodami investicinių fondų mokesčius jūs atsirinksite pigius ir pelningus investicinius fondus. Kita vertus, svarbu paminėti, kad investicinių fondų mokesčiai tėra vienas iš argumentų rinktis vieną ar kitą investicinį fondą, tačiau tai nėra pagrindinė priežastis.

Investiciniai fondai be mokesčių egzistuoti negali. Investicinius fondus valdo įmonės, kurios moka atlyginimus fondo valdytojams, moka mokesčius valstybei bei pačios stengiasi pardavinėdamos fondus uždirbti pelno. Šias sąnaudas padengia investuotojai, perkantys ir turintys fondo vienetus.

Mokesčių reikšmė yra labai didelė investuojant ilgalaikėje perspektyvoje.

Pvz. Fondų „ALFA“ ir „BETA“ investicinė grąža yra vienoda – 10 proc. per metus, bet mokesčiai skiriasi už „ALFA“ fondą Jūs kasmet mokate 1,5 proc. nuo visų turimų investicijų vertės, už „BETA“ – 0.5 proc. Dėl skirtingų mokesčių praėjus 20 metų „ALFA“ fonde investuoti 10 000 EUR. virstų 49 725 EUR, o analogišką suma investuota į „BETA“ fondą išaugtų 60 858 EUR. Taigi per dvidešimt metų vien dėl skirtingų mokesčių jūsų investicijos sumažėtų 18 proc. Kitaip tariant, 1 proc. didesni mokesčiai per 20 metų jums kainuotų daugiau nei 10 000 EUR.

Skirtingi valdytojai investiciniams fondams taiko skirtingus mokesčius, todėl skiriasi ir mokesčių dydis. Norint nustatyti, kiek kainuoja konkretus investicinis fondas reikia atidžiai nagrinėti jo prospektą. Investicinių fondų mokesčiai gali būti dalyvio ir kasmetiniai:

Dalyvio investicinių fondų mokesčiai:

- Platinimo kaštai – tai investicinių fondų mokesčiai, kuriuos jūs mokate įsigydami investicinį fondą. Šie komisiniai dažniausiai atitenka finansų tarpininkams (bankas, finansų maklerių įmonėms, konsultantams), kurie parduoda investicinius fondus. Sumokėti mokesčiai iškarto sumažina Jūsų investicijas. Pavyzdžiui, jeigu jūs už 1000 EUR. perkate investicinį fondą, kurio platinimo mokestis yra 2 proc. Tai 20 EURiškarto atiteks finansų tarpininkui, o už likusią dalį (980 EUR.) bus įsigyti vertybiniai popieriai.
- Išpirkimo kaštai – tai investicinių fondų mokesčiai, kuriuos Jūs sumokate kai parduodami investicinio fondo investiciniai vienetai. Šie mokesčiai paprastai atitenka investicinio fondo valdytojams. Tai yra motyvacinė priemonė fondo valdytojui dirbti kuo geriau, kadangi kuo pelningesnis bus investicinis fondas, tuo daugiau mokesčių Jūs

sumokėsite kai parduodami investicinio fondo investiciniai vienetai. Pvz. Trakime fondo pardavimo mokestis yra 2 proc, Fondo vertei padidėjus, Jūsų investicijų vertė padidės nuo 980 EUR. iki 1000 EUR. Kai parduodami investicinio fondo investiciniai vienetai Jūs sumokate 20 EURpardavimo mokesčių. Tačiau jeigu fondo vieneto vertė pakils iki 1500 EUR, tai 2 proc. išėjimo mokestis jau sudarys 30 EUR.

- Fondo konvertavimo mokestis – tai mokestis, kurį investuotojas sumoka pereidamas į kitą to paties valdytojo valdomą investicinį fondą. Pvz. Kompanijoje “Investicijos” Jūs turite “ALFA” fondą, tačiau norite jį parduoti ir įsigyti daug pelningiau veikiančią “BETA” fondą. Jūs galite tai padaryti dviem būdais. Parduodami „ALFA“ ir įsigydami „BETA“ Jūs sumokėsite išpirkimo ir platinimo mokesčius. Sukeisdami „ALFA“ ir „BETA“ Jūs sumokėsite tik konvertavimo mokestį, kuris būna mažesnis nei platinimo ir išpirkimo mokesčiai. Kai kurie investicinių fondo valdytojai fondo konvertavimo mokesčio apskritai netaiko. Tai turėtų būti vertinama kaip privalumas, nes Jūs bet kuriuo metu galite nemokamai pakeisti investicinį fondą.

Kasmetiniai investicinių fondų mokesčiai:

- Valdymo mokestis – tai mokestis už investicinio fondo valdymą, t.y. fondo marketingo, reklamos, administracinės, investicinių sprendimų priėmimo ir jų įgyvendinimo išlaidos. Šie investicinių fondų mokesčiai apskaičiuojami kiekvieną dieną ir apskaičiuotų mokesčių suma mažinama fondo vertė.
- Sėkmės mokestis – tai atlyginimas fondo valdytojui priklausantis nuo jo pasiektų rezultatų. Šis mokestis sumokamas nuo Jūsų investicijų prieaugio. Tarkime sėkmės mokestis yra 10 proc. Jeigu Jūsų investuotas 1000 EUR. vertė pakilo iki 1100. Tai fondą valdanti įmonė Jums išskaičiuos 10 EUR. (10 proc. nuo 100 EUR investicijų prieaugio) sėkmės mokestį. Šis mokestis skatina fondo valdytojus dirbti kuo efektyviau, kadangi kuo labiau pakils fondo vertė, tuo daugiau pinigų įmonė uždirbs iš sėkmės mokesčio.
- Atlyginimas depozitoriumui – tai mokestis už investicinio fondo vienetų saugojimą ir investicinės sąskaitos administravimą. Šis mokestis kasdien yra išskaičiuojamas iš bendros turto vertės ir yra priskiriamas netiesioginiams mokesčiams.
- Sandorių sudarymo išlaidos – tai mokesčiai finansų tarpininkams už fondo įsigyjamus ir parduodamus vertybinius popierius – pvz. akcijas, obligacijas. Tai netiesioginis mokestis, apskaičiuojamas kasdien. Apskaičiuota vertė išskaičiuojama ir bendrosios fondo vertės. Sandorių sudarymo išlaidos būna mažos tuomet kai fondas nuperka ir ilgai laiko tuos pačius vertybinius popierius. Kuo fondas aktyviau prekiauja vertybiniais popieriais, tuo sandorių sudarymo išlaidos būna didesnės.
- Prieš investuodami, atidžiai išanalizuokite investicinio fondo mokesčius. Ypatingą dėmesį skirkite tiems fondams, kurie skelbiasi neapmokestinamais (tokių investicinių

fondų būti negali).

Investavimas į fondus: kur parduodami investicinių fondų investiciniai vienetai?

Išsirinkę geriausiai Jūsų investicinius tikslus atitinkantį investicinį fondą, investicinio fondo investicinius vienetus galite įsigyti iš paties investicinio fondo valdytojo arba iš finansų tarpininkų – bankų, finansų maklerių įmonių. Investicinio fondo investicinių vienetų kainą Jūs galite sužinoti iš laikraščių, žurnalų ar tiesiog užėję į Jus dominančio investicinio fondo internetinį puslapį. Investicinio fondo investicinio vieneto kaina atnaujinama kiekvieną dieną. Už tos dienos nurodytą investicinio fondo vieneto kainą perkami ir parduodami investicinio fondo investiciniai vienetai.

Pabaigai

Kaip supratote iš šios paskaitos investavimas į fondus yra paprastas, tačiau prieš investuojant verta gerai pagalvoti koki yra investicinių fondų privalumai ir trūkumai, koks investicinių fondų pelningumas, grąža ir mokesčiai. Trumpai apžvelgsime pagrindinius šios pamokos akcentus:

- Investiciniai fondai valdomi profesionalių investuotojų.
- Investiciniai fondai investuoja į pinigų rinkos priemones, akcijas ir obligacijas.
- Investiciniai fondai yra diversifikuota investicija.
- Investuotojas moka mokesčius investicinio fondo valdytojui.
- Investicinių fondų veiklos efektyvumą Jūs galite palyginti su lyginamuoju indeksu.
- Investicinių fondus tarpusavyje Jūs galite lyginti fondo grąžos, vidurinio standartinio nuokrypio ir šarpo rodiklio kriterijais.
- Investicinio fondo detalus aprašymas pateikiamas investicinio fondo prospekte.
- Linkime, kad investavimas į fondus jums būtų pelningas...

7. pamoka: [Biržoje prekiaujami fondai \(ETF\)](#)

Nelik abejingas: įvertink straipsnį - pasidalink su draugais...